

III. Liikennekonttori.

Liikennekamreerin antama kertomus liikennekonttorin toiminnasta vuonna 1914 ¹⁾ oli seuraavaa sisällystä:

Tulot kertomusvuoden 7 ensimmäisenä kuukautena nousivat likimittain samaan määrään kuin edellisen vuoden vastaavina kuukausina, mutta vähenivät elo—joulukuulla 38.3 prosenttiin 1913 vuoden vastaavasta määrästä, sen johdosta että sota oli aikaansaanut häiriötä ulkomaisiin kauppayhteysiin.

Tulot.

Alempana olevasta taulusta näkyy, miten maksettaviksi pantut määrät jakautuivat eri tuloeräin kesken:

	Tammi— heinäk. 1914.		Tammi— heinäk. 1913.		Lisäännystä		Vähennystä	
					tuloissa tammi—heinäk. 1914 verrattuna tammi— heinäkuuhun 1913.			
Tuulaakia	221,167	68	215,008	32	6,159	36	—	—
Liikennemaksuja	372,604	42	377,010	66	—	—	4,406	24
Mittausmaksuja	1,048	41	1,068	43	—	—	20	02
Makasiininvuokraa	7,194	46	8,827	51	—	—	1,633	05
Työpalkkoja	14,377	82	15,941	08	—	—	1,563	26
Yhteensä Smk	616,392	79	617,856	—	6,159	36	7,622	57

	Elo— jouluk. 1914.		Elo— jouluk. 1913.		Lisäännystä		Vähennystä	
					tuloissa elo—joulukuulla 1914 verrattuna elo— joulukuuhun 1913.			
Tuulaakia	94,203	44	184,567	76	—	—	90,364	32
Liikennemaksuja	149,702	86	450,560	37	—	—	300,857	51
Mittausmaksuja	224	70	775	94	—	—	551	24
Makasiininvuokraa	4,370	32	6,416	15	—	—	2,045	83
Työpalkkoja	2,414	69	13,334	94	—	—	10,920	25
Yhteensä Smk	250,916	01	655,655	16	—	—	404,739	15

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot ovat julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1914.

Elo—joulukuulla 1914 maksettavaksi pannusta makasiininvuokran määrästä Smk:sta 4,370: 32 on kaupunginvaltuuston marraskuun 17 päivänä tekemän päätöksen mukaan palautettu Smk 333: 20 ja tileistä poistettu 3,111 markkaa sotatilan aikaansaamain rautatie-liikenteen häiriöiden johdosta. Pois luettua mainitut Smk 3,444: 20 oli vuodelta 1914 maksettavaksi pantu määrä Smk 863,864: 60 vuonna 1913 maksettavaksi pannun määrän Smk:n 1,273,511: 16 sijasta, joten vähennys oli Smk 409,646: 56.

Vuoden 1914 tulosäännössä laskettuihin määriin verraten osottivat tulot vajausta seuraavat määrät:

Tuulaaki	Smk	74,628: 88
Liikennemaksut	„	327,692: 72
Mittausmaksut	„	226: 89
Makasiininvuokra	„	3,435: 22
Työpalkat	„	11,207: 49

Koko maksettavaksi pannusta määrästä tuli pääkonttorin osalle Smk 409,205: 27, haarakonttorin I osalle Smk 307,838: 67 ja haarakonttorin II osalle Smk 150,264: 86.

Haarakonttorin I maksettaviksi pantuihin määriin on luettu Smk 147,767: 98 yleisessä varastossa tullatuista tavaroista, Smk 124,521: 18 erikoisvarastoihin pannuista tai sieltä otetuista tavaroista, Smk 35,276: 31 postitse saapuneista tavaroista sekä Smk 273: 20 kauttakulkumakasiininvuokraa.

Maksunpanokirjoja oli 81,743 edellisen vuoden 125,653 kirjan sijasta. Sodan puhkeamiseen asti oli näitä kirjoja päivittäin keskimäärin 393, mutta sittemmin ainoastaan 103. Maksutta annettujen tavarain tullauskirjain luku oli 8,195 eli 10 % maksunalaisista tavaroista annettujen tullauskirjain luvusta.

Talvipurjehduskau-
den aikainen liikenne-
maksujen
alennus.

Talvipurjehduskau-
den ajaksi myönnetty 50 %:n alennus liikennemaksuista nousi Smk:aan 94,418: 93, vaikka laivakulkua joulukuulla oli ainoastaan Pietariin ja Rääveliin.

Paperin ja pa-
perimassan
sekä rihmarul-
lain ja fanerin
maastavienti.

Kaupunginvaltuuston toukokuun 28 päivänä 1907 tekemän päätöksen mukaan ovat paperi ja paperimassa sekä kaupunginvaltuuston syyskuun 23 päivänä 1913 tekemän päätöksen mukaan rihmarullat ja faneri vientimaksuista vapaat maasta vietäessä. Vuonna 1914 vietiin maasta 20,938 tonnia ensinmainittuja tavara-lajeja, 887 tonnia rihmarullia ja 245 tonnia faneria, vastaten Smk 23,817: 29, Smk 1,364: 81 ja Smk 116: 49 eli kaikkiaan Smk 25,298: 59 liikennemaksuja, mitkä kaupunki siten menetti.

Seuraavat numeroluvut valaisevat Helsingin kautta vuosina 1907—14 käynyttä paperin ja paperimassan maastavientiä:

	Tonnia.	Liikennemaksuja, Smk.
1907	12,768	15,300: —
1908	8,509	9,127: 27
1909	10,566	12,482: 21
1910	22,754	20,783: 11
1911	23,510	28,235: 57
1912	26,437	29,104: 41
1913	32,636	34,571: 87
1914	21,460	23,817: 20

Suuri lisäännys vuonna 1910 johtui silloin alkaneesta sulfiittisellulosan valmistuksesta ja väheneminen vuonna 1914 silloin alkaneesta sotatilasta, jonka johdosta vienti Helsingin kautta ulkomaan paikkoihin kokonaan pysähtyi ja vientiä vesitse voitiin toimittaa ainoastaan Pietariin ja Rääveliin.

Vuonna 1914 maksettaviksi pannuista eristä, kaikkiaan Smk:sta 867,308: 80, on vuoden varrella kertynyt Smk 857,776: 28 eli 98.9 % ja tileistä poistettu Smk 3,405: 87. Vuoden päättyessä oli maksamatta vuodelta 1914 Smk 6,126: 65 sekä vuosilta 1909—13 Smk 6,105: 38. Vuonna 1914 on konttori valvonut saamisia 9 konkurssissa yhteensä Smk 128: 60.

Yleisön pyynnöstä avustaa kaupungin vaakamestari tavarain punnitsemisessa ja luettelemisessa tullikäytystä erillään taksassa määrätystä maksusta sekä on velvollinen semmoisesta toimituksesta antamaan todistuksen. Vaakamestarin vuonna 1909 alkaneen toiminnan tulosta valaisevat seuraavat tiedot:

Kannanta.

Tavarain punnitseminen tullauksesta erillään.

	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.	1914.
Vaakamestaria käyttäneitä liikkeenharjottajia	18	17	35	33	43	26
Toimituksia:						
a) isompain tavaramääräin punnitsemisiä	43	65	67	60	95	76
b) pienten tavaramääräin punnitsemisiä	27	14	101	156	327	183
Annettuja vaakatodistuksia	70	79	228	217	422	259
Työapulaisia	10	5	6	9	11	9
Päivätöitä	199	148	152	163	279	216

Punnitut tavaralajit olivat:

	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.	1914.
Maissia	5,357 ton.	2,279 ton.	2,204 ton.	— ton.	7,598 ton.	— ton.
Rukiita	406 ”	726 ”	982 ”	637 ”	754 ”	1,059 ”
Ohria	2,496 ”	1,532 ”	1,204 ”	2,006 ”	1,333 ”	445 ”
Pellavansiemeniä	629 ”	598 ”	601 ”	391 ”	532 ”	649 ”
Rehukakkuja ja niiden jauhoja	945 ”	560 ”	1,139 ”	386 ”	1,073 ”	3,554 ”
Kivihiliä	730 ”	593 ”	— ”	8,014 ”	4,434 ”	868 ”
Koksia	130 ”	342 ”	— ”	— ”	527 ”	74 ”
Sekalaista	766 ”	692 ”	1,315 ”	886 ”	1,547 ”	175 ”
Yhteensä	11,459 ton.	7,322 ton.	7,445 ton.	12,320 ton.	17,798 ton.	6,824 ton.

	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.	1914.
Bruttotuloja	Smk 2,734: 03	2,176: 89	2,589: 34	2,606: 99	4,927: 64	2,442: 85
Apulaisten palkkoja ”	1,734: 33	1,297: 22	1,174: 93	1,629: 20	3,038: 60	1,443: 88
Vaakamestarin osuus ”	999: 70	879: 67	1,414: 41	977: 79	1,889: 04	998: 97

Vaakamestari, joka itse ottaa ja palkkaa apulaisensa, saa tammi-kuun 1 päivästä 1910 lähtien kaupungilta vuokratuloja 700 markkaa.

Työkunta.

Työkunta on siihenkin aikaan vuodesta, jolloin olot vielä olivat säännölliset, työskenneltyt tappiolla, joka tammi—heinäkuulta laskettiin Smk:ksi 3,390: 64, hallintokuluja lukuunottamatta. Vuoden loppuosalta sodan puhkeamisesta lähtien oli tappio Smk 8,843: 91. Siitä on kuitenkin luettava pois Smk 5,553: 34 eli sen työkyntä miehistön osan palkka, jota käytettiin kaupungin töihin rakennuskonttorin valvonnan alaisena, mutta jonka palkka maksettiin työkyntä voimassapitomäärärahaista.

Menot.

Konttorin menosäännössä oli menot laskettu 125,035 markaksi, mutta niitä oli Smk 116,886: 38, joten säästy Smk 8,148: 62.

Menojen jakautuminen eri määräraha-ain kesken näkyy seuraavasta taulusta:

	Määräraha menosään- nön muk.	Menot.	Määrärahan ylitys.	Määrärahaa säästynyt.
Palkkaukset	94,495 —	93,317 69	— —	1,177 31
Mittaripalkkiot	1,440 —	1,331 27	— —	108 73
Polttoaineet	10,500 —	8,183 46	— —	2,316 54
Valaistus	8,600 —	2,822 50	— —	5,777 50
Vedenkulutus	1,800 —	2,920 22	1,120 22	— —
Kalusto	2,300 —	2,587 80	287 80	— —
Sähköhissien käyttökulut..	400 —	194 65	— —	205 35
Tarverahat	5,500 —	5,528 79	28 79	— —
Yhteensä Smk	125,035 —	116,886 38	1,436 81	9,585 43
Työkunta	30,000 —	29,027 06	— —	972 94

Oikeastaan olisi palkkauksista syntyneeseen säästöön lisättävä 1,888 markkaa eli niiden kolmen ylimääräisen vaakamestarin ja yhden konttoriapulaisen palkka, jotka oli otettu palvelukseen vuoden loppuun asti, mutta joita sotatilan johdosta syntyneissä oloissa ei tarvittu konttorissa ja jotka ovat työskennelleet kaupungin tilastokonttorissa syyskuun 18 päivästä vuoden loppuun, vaikka palkkaus on maksettu liikennekonttorin ylimääräisten apulaisten määrärahasta.

Polttoainemäärärahasa syntynyt säästö johtuu osaksi siitä, että koksintahinta on kesäkuun 1 päivästä lähtien huojistunut Smk:sta 46:50 tonnilta, ajopalkka sekä säkkien vuokra lukuunotettuna, Smk:aan 40:50, osaksi siitä että osa pakkahuonetta samoin kuin tavaravajain n:ojen 1 ja 9 lämpimät osastot olivat suurimman osan syystalvesta sulettuina eikä mainittuna aikana kulutettu lämpökaasua 8 tavaravajassa. Leuto talvi samoin kuin ehkä lämpöjohtojen huolellisempi hoitaminenkin ovat osaltaan edistäneet suotuisan tuloksen saavuttamista.

Valaistusta sekä sähköhissien käyttöä varten olevissa määrärahoissa syntynyt säästö taas saa selityksensä siitä, että 2 pakkahuoneosastoa tavarasuojineen ja 8 tavaravajaa oli suurimman osan syystalvesta sotilaspäällystön käytettävänä ja ettei kolmea sotilaspäällystön käyttämissä huoneistoissa sijaitsevista neljästä tavarahisistä voitu käyttää.

Vedenkulutusta, kalustoa ja tarverahoja varten olevain määrärahaan ylitys johtuu, mikäli vedenkulutusta koskee, siitä että pienemmän hydraulisen hissien käyttöön kulutetun vesimäärän laskemistapa on muutettu, jolloin on saatu selville, että vedenkulutus oli paljon suurempi aikaisemmin laskettua määrää. Vuonna 1913 oli kulutus 4,520 m³ ja kustannuksia Smk 1,037:34, jota vastoin saman hissien vedenkulutus vuonna 1914, jolloin sitä ainoastaan 3 kuukautena käytettiin mainittavammassa määrässä ja 6 kuukautena ainoastaan hätätilassa eikä 3 kuukautena ensinkään, oli 9,594 m³ vastaavan kustannuksen ollessa Smk 2,239:92. Liikennekonttorin esityksestä tulee pienemmän hydraulisen hissien sijaan vastedes hankittavaksi sähköhissi.

Kalustomäärärahan ylitys johtui siitä, että oli hankittava yksi uusi suolamitta ynnä köysikorvakkeet 10 suolamittaan 300 markan kustannuksilla, jota menoa ei ollut voitu edellyttää budjettiehdotusta laadittaessa ja jonka konttori katsoi voivansa suorittaa kalustomäärärahasta. Vuoden päättyessä odottamatta maksettaviksi joutu neet erinäisen kaluston korjauskustannukset, Smk 386:63, kuitenkin osottivat, ettei näin ollut laita.

Tarverahain määrärahaan ylitys on johtunut siitä, että vallitsevan sotatilan johdosta täytyi teettää eräitä töitä. Sisävalaistuksen

estämiseksi näkymästä ulos hankittiin liikennekonttorin huoneiston sekä tullihuoneen eteisen ja porraskäytävän ikkunoihin peitteet, joista oli kustannuksia Smk 47: 76, minkä ohessa vaakain muutto pois sotilasviranomaisten käytettäväksi annetuista huoneistoista aiheutti menoja Smk 43: 80.
